

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

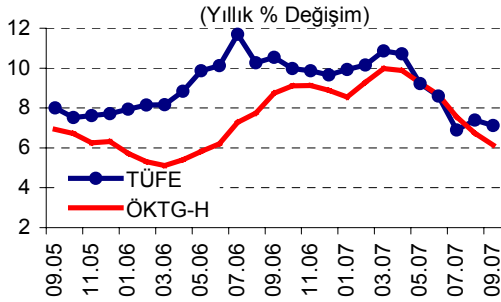
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ekim 2007

ÖZET...

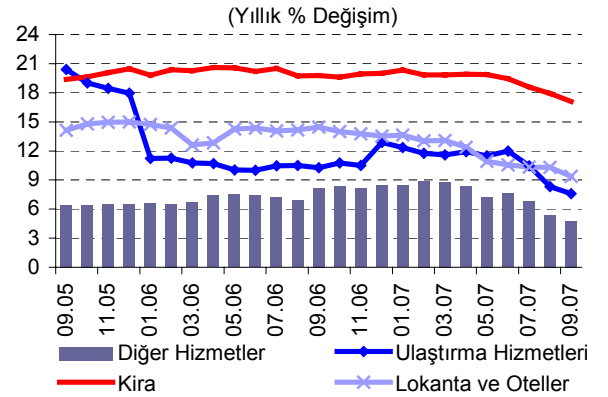
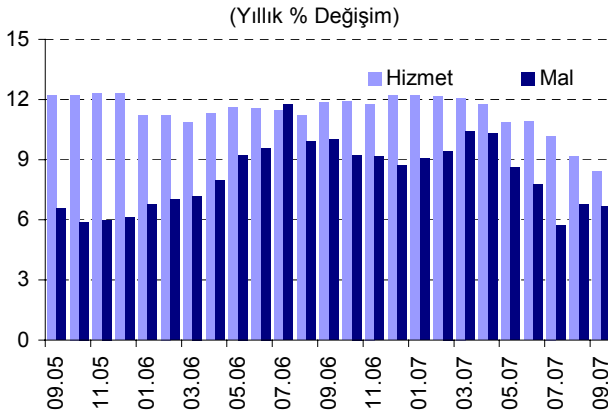
Eylül ayında tüketici fiyatları yüzde 1,03 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 7,12 olarak gerçekleşmiştir. Hizmet grubu fiyatlarının yıllık artış hızında süregelen belirgin yavaşlama eğilimi ve dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki gerileme güçlü parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkilerinin devam ettiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede, özel kapsamlı TÜFE göstergelerinin olumlu bir seyir izlediği gözlenmektedir. Gıda ve enerji fiyatlarına ilişkin risklere rağmen önümüzdeki dönemde enflasyonun eğiliminin aşağı yönlü olmaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Yıllık tüketici enflasyonu Ağustos ayındaki geçici yükselişin ardından Eylül ayında tekrar gerileme eğilimine girmiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altın hariç TÜFE göstergesinin (ÖKTG-H) yıllık artış hızındaki yavaşlama güçlenerek sürmüştür.

Eylül ayında mal grubu fiyatları yüzde 1,11, hizmet grubu fiyatları ise yüzde 0,84 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon, mal grubunda yüzde 6,68'e, hizmet grubunda yüzde 8,41'e gerilemiştir.

Hizmet grubu fiyatlarının yıllık artışındaki belirgin yavaşlama Eylül ayında da sürmüştür. Özellikle kira ve lokanta oteller alt gruplarının yıllık artışındaki gerileme öne çıkmakla birlikte yavaşlama eğiliminin hizmet fiyatlarının geneline yayıldığı dikkat çekmektedir. Ulaştırma hizmetleri yıllık enflasyonundaki gerileme yıl başından bu yana 5 puana ulaşmıştır. Bunun yanında, eğitim ve sağlık hizmetlerinde yıllık enflasyon 2003 bazlı endekste en düşük seviyelere gerilemiştir.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

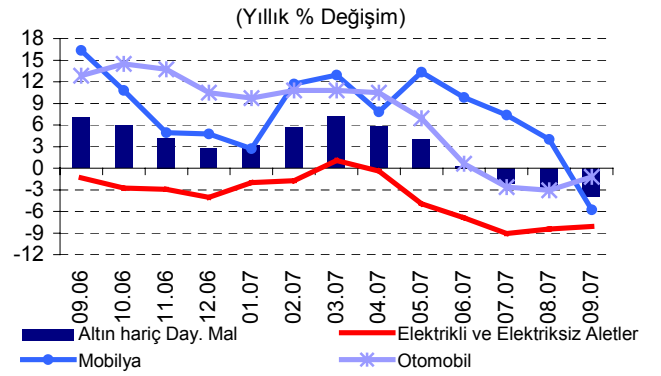
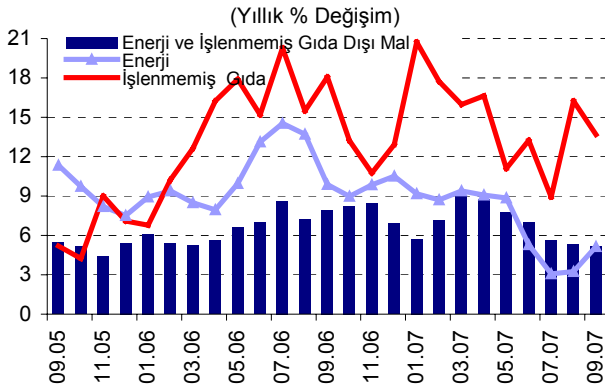

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ekim 2007

Enerji grubu fiyat artışları, petrol fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle, Eylül ayında geçtiğimiz aylara kıyasla daha yüksek gerçekleşerek yüzde 0,58 oranında artmıştır. Geçtiğimiz yılın aynı dönemindeki petrol fiyatı düşüşlerinin oluşturduğu baz etkisi nedeniyle bu grupta yıllık enflasyon yükselmiştir.

Enerji ve işlenmemiş gıda dışı mal fiyatları yıllık artış hızında Mart ayından bu yana süregelen yavaşlama eğilimi, işlenmiş gıda ürünleri fiyatlarındaki yüksek artışa rağmen Eylül ayında da devam etmiş ve bu grupta yıllık enflasyon yüzde 5,19 oranına gerilemiştir. Bu gelişmede, giyim-ayakkabı ve dayanıklı mal grubundaki fiyat gelişmelerinin olumlu etkisi gözlenmiştir.

Parasal sıkılaştırmanın dayanıklı mal grubu (altın hariç) fiyatları üzerindeki gecikmeli etkisi güçlü bir şekilde kendini göstermektedir. Söz konusu grup fiyatları Eylül ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 1,13 oranında azalırken, son altı aylık dönemdeki toplam azalış yaklaşık 3 puana ulaşmıştır. Eylül ayında otomobil dışında kalan dayanıklı tüketim malları alt gruplarında fiyatlar gerilerken, özellikle mobilya fiyatlarındaki yüksek oranlı azalış (yüzde -5,74) dikkat çekmektedir. Eylül ayındaki bu olumlu seyirle birlikte dayanıklı mal grubu (altın hariç) fiyatlarında yıllık enflasyon eksi yüzde 4 oranına gerilemiştir.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Eylül 2007	Eylül 2006	Eylül 2007	Eylül 2006
TÜFE	1,03	1,29	7,12	10,55
1. Mallar	1,11	1,18	6,68	10,01
Enerji	0,58	-1,24	5,13	9,87
İşlenmemiş Gıda	2,62	4,92	13,69	18,06
Enerji ve İşlenmemiş Gıda Dışı Mallar	0,81	0,96	5,19	7,93
Dayanıklı Mallar	-0,79	-0,78	-3,21	12,61
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	-1,13	0,11	-4,00	7,08
Yarı Dayanıklı Mallar	0,86	0,16	4,94	6,79
Dayanıksız Mallar	1,74	2,41	10,43	11,76
2. Hizmetler	0,84	1,53	8,41	11,87
Kira	1,66	2,38	17,09	19,77
Lokanta ve Oteller	1,07	1,92	9,37	14,48
Ulaştırma Hizmetleri	0,82	1,51	7,58	10,28
Diğer Hizmetler	0,37	1,00	4,77	8,19

Kaynak: TÜİK, TCMB.

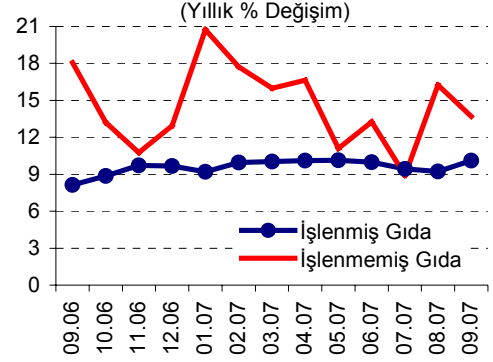
EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ekim 2007

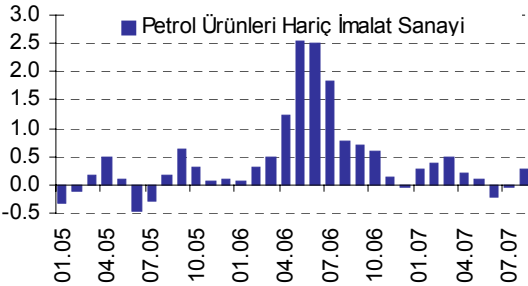
İşlenmemiş gıda ürünleri fiyatlarındaki dalgalı seyir devam etmektedir. Bu grupta Eylül ayı enflasyonu yüzde 2,62 olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayında taze meyve ve sebze ürünleri fiyatlarındaki yüksek artışların oluşturduğu baz etkisi Eylül ayındaki fiyat artışlarını sınırlamıştır. Öte yandan, diğer işlenmemiş gıda ürünlerinde (et, süt, yumurta, bakliyat vb.) yüksek oranlı fiyat artışları görülmüştür.

İşlenmiş gıda ürünleri fiyatları Eylül ayında yüzde 1,99 oranında artmıştır. Bu artış 2003 temel yıllı endekste en yüksek aylık artıştır. Söz konusu artışta önceki raporlarımızda sıkça vurguladığımız mevsim normalleri üzerinde seyreden hava sıcaklıkları ve kuraklık etkisinin yanı sıra Ramazan ayının etkisi de hissedilmiştir. Bu grupta özellikle ekmek ve tahıl ürünleri, süt ürünleri, katı ve sıvı yağlar ile alkolsüz içecekler kalemlerindeki yüksek fiyat artışları dikkat çekmektedir.

Eylül ayında özel kapsamlı göstergelerin büyük kısmında yıllık artış hızının yavaşladığı görülmektedir. Hizmet ve dayanıklı tüketim malları fiyatlarında gözlenen olumlu seyirle birlikte ÖKTG-H'nin yıllık enflasyonundaki gerileme eğilimi sürmüştür ve göstergenin yıllık artışı yüzde 6,14 oranına düşmüştür. ÖKTG-H'nin mevsimsellikten arındırılmış aylık artışları enflasyonun temel eğilimindeki düşüşün sürdüğüne işaret etmiştir.

(Aylık % Değişim, 3 Aylık Hareketli Ortalama)

Eylül ayında üretici fiyatları aylık olarak yüzde 1,02, yıllık bazda ise yüzde 5,02 oranında artmıştır. Petrol ürünleri hariç imalat sanayi fiyatları ise yüzde 0,73 oranında yükselmiştir. ÜFE'deki aylık artışta ağırlıklı olarak tarım fiyatları ile gıda ve giyim eşyası imalatı fiyatlarındaki yükselişler etkili olmuştur. Giyim eşyası imalatı fiyatlarında Eylül ayında yüzde 9,44 ile geçtiğimiz yılların aynı ayına kıyasla daha yüksek bir artış gözlenmiştir.

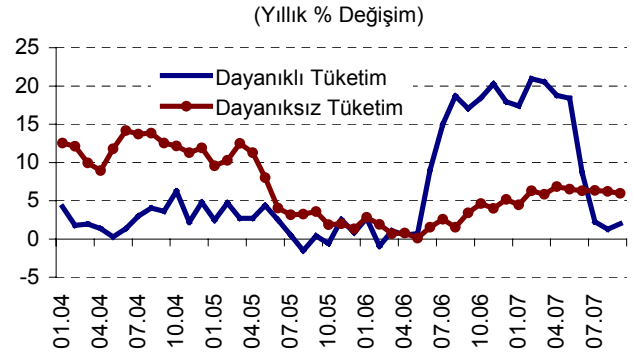
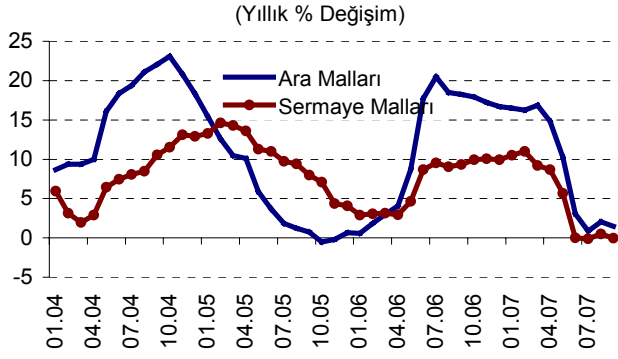
Üretici fiyat endeksi MIGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Eylül ayında sermaye malları ve enerji fiyatlarında azalış gözlenirken, diğer kalemlerde artış gözlenmektedir. Dayanısız tüketim malları fiyatlarındaki artışta gıda ürünleri ve içecek ile giyim eşyası imalatı fiyatlarındaki artışlar belirleyici olurken, tekstil ürünleri fiyatlarında gözlenen düşüşler bu artışı sınırlamıştır. Ayrıca, dayanıklı tüketim malları fiyatları mobilya fiyatlarındaki artışın etkisiyle yükseliş gösterirken, beyaz ve kahverengi eşya fiyatlarında düşüşler gözlenmiştir.

EYLÜL AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Ekim 2007

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Eyl-06	Eki-06	Kas-06	Ara-06	Oca-07	Şub-07	Mar-07	Nis-07	May-07	Haz-07	Tem-07	Ağu-07	Eyl-07
Ara Malları Fiyatları	0,62	0,37	-0,34	-0,57	-0,08	0,12	1,24	0,44	0,27	-0,13	-0,63	0,72	0,06
Sermaye Malları Fiyatları	0,28	0,91	0,40	0,53	1,11	0,34	-1,41	-0,25	-0,64	-0,93	-0,27	0,43	-0,22
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-0,50	1,85	0,94	-0,43	1,43	0,02	-0,48	-0,49	0,44	-0,46	-2,02	1,01	0,23
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	2,35	0,96	-0,26	0,13	0,03	1,82	-0,30	1,28	-0,38	0,20	0,13	0,13	2,13
Enerji Fiyatları	-8,60	-2,32	-1,80	1,53	-3,82	0,64	6,04	2,12	-0,54	-1,36	1,84	2,68	-0,32

Kaynak: TÜİK, TCMB.

...TABLOLAR

Eylül Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2007		2006	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	1,03	7,12	1,29	10,55
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,47	2,29	11,76	2,86	12,45
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,06	0,02	10,07	0,17	10,21
Giyim ve Ayakkabı	7,86	1,62	5,19	2,42	-0,13
Konut	16,62	0,97	8,99	1,02	13,65
Ev Eşyası	7,22	-1,24	3,29	1,62	11,38
Sağlık	2,66	0,08	2,54	1,72	7,88
Ulaştırma	11,60	0,61	3,37	-1,76	9,31
Haberleşme	4,41	-0,50	-3,57	-0,10	2,54
Eğlence ve Kültür	3,16	-0,71	-0,02	0,66	6,44
Eğitim	2,15	2,28	6,23	3,65	8,10
Lokanta ve Oteller	6,40	1,07	9,37	1,92	14,48
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,39	0,79	3,39	-0,98	17,33

Kaynak: TÜİK

Eylül Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2007		2006	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	1,02	5,02	-0,23	11,19
Tarım	18,17	3,01	11,60	0,59	10,20
Sanayi	81,83	0,53	3,53	-0,42	11,21
Madencilik	1,49	-1,24	3,92	-1,56	13,17
İmalat	74,49	0,64	2,57	-0,47	10,43
Enerji	5,85	-0,18	17,31	0,54	23,45

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.